

Salvador Dabau, el músic

La intenció no és escriure una exhaustiva biografia del mestre Dabau en el seu vessant pedagògic, en el qual demostrà les seves virtuts, durant 25 anys, a la nostra vila. El mestre Dabau, i amb aquest qualificatiu vull ressaltar la seva tasca musical importantíssima, és l'objectiu d'aquest article. Sobradament coneixem, tots els que tenim la dèria musical arrapada a l'ànima, les qualitats que adornaven el Mestre, la seva polidesa, la seva sabiduria, la seva perseverança i la capacitat inequívoca de creació.

Els anys que va passar estudiant música a l'Escolania de Montserrat varen ser els fonaments sobre roca viva de la seva completa carrera musical. Més tard, estudià violí, viola i piano; formà part del prestigiós Trio Civil de Girona i aviat es destacà per la seva noble tendència a la composició. Estudià harmonia, fuga, contrapunt i tot el que li semblà essencialment necessari per llançar-se decididament a la gran aventura espiritual de la composició. I hem de dir sincerament que aconseguí els objectius que es proposà netament i àmpliament.

A Dabau se'l coneix molt per la seva incursió en el camp de les havaneres, però la realitat, pura i nua, és que el Mestre no havia nascut per a aquesta classe de música. Amb tots els respectes al tarannà folklòric d'aquestes elogiades composicions, el mestre Dabau estava destinat a sobresortir abastament en el camp del classicisme més pur.

Amb el piano adquirí una destresa excel·lent, mantes vegades demostrada en els seus concerts. Quan residia a Torroella prodigà una labor intensa. El Quintet Dabau, integrat per joves iniciats en la carrera musical, assolí èxits molt acceptables; organitzà, també, cors per cantar caramelles, tradició malauradament perduda. Recordo quan ens reuníem a casa seva i el jove i prodigiós violinista Ricard Parés interpretava les, llavors famoses, *Tardes de Monti*, acompanyat al piano pel mestre Dabau; de fet, quedàvem tots amb la boca oberta; la impressió era formidable. A més de les composicions esmentades, Dabau improvisava o ens donava a conèixer música pròpia. Escoltàvem, per exemple, l'obra *El poema de la muntanya grisa*, una obra cabdal que em provocava una impressió fortíssima; aquesta composició descriu la nostra muntanya, amb les seves collades, els seus olivars i el daltabaix dels seus precipicis. Em va encarregar que li fes la portada de la partitura (que, per cert, la va guardar sempre més). Mentrestant, els vincles d'amistat anaven creixent i per mi era un gran plaer anar a tocar el violí a casa seva. Més endavant vàrem fer dos concerts al cinema Montgrí. Jo era senzillament un aficionat; l'estrella, com sempre, era Ricard Parés, el qual ja llavors, en plena joventut, executava partitures de difícil virtuosisme.

Amb els anys, la nostra relació i amistat s'accentuà molt i venia gairebé cada mes a veure'm i fèiem xerrades en les quals ell em descobria tota la seva personalitat.

A més de contar-me coses que es referien a la música i als amics, em relatava anècdotes de la seva vida, els seus projectes espirituals, les seves il·lusions, que no perdé fins al final de la seva existència.

Les vicissituds que passà en tornar a Torroella després de la Guerra Civil, la falòrnia d'uns quants indesitjables i moltes altres coses que val més oblidar; ho desgranava sense el més mínim rancor; així era la qualitat humana del mestre Dabau.

M'explicava tot sovint quan va anar a Prades a escoltar i veure el mestre Pau Casals, en els meravellosos concerts que aquell geni prodigava en aquell poblet tan veí de Catalunya i on assistien els millors concertistes internacionals.

Llavors em contava, amb el seu posat tímid, quan va demanar de ser rebut pel mestre Casals. Deia, textualment: "Jo estava molt nerviós, tot el poble de Prades bullia de gent que volien parlar amb ell; jo -continuava dient Dabau- li vaig fer passar una nota dient-li que havia estat membre de l'Escolania de Montserrat; llavors es produí com un miracle, va deixar els membres d'una comissió i ell mateix va obrir-me la porta tot dient: entreu, entreu siusplau". El que no recordo és qui acompanya Dabau; pel cas, és igual; devia ser un filharmònic de primera categoria. El cas és, segons ell em contava, que els féu entrar en una habitació reduïda en la qual hi havia un piano; deia: "Vàrem parlar de música i jo, modestament, li vaig demanar si podia escoltar-me al piano en una de les meves obres; era, precisament, el *Poema de la muntanya grisa*. Casals m'animà i em digué amable: "Porteu la partitura?" Jo vaig contestar afirmativament; el mestre l'examinà un moment i em digué: "Vejam, interpreteu-la". Ja comprendràs, amic Joan -em deia-, com estava jo de nerviós i a la vegada content. Ell mateix col·locà la partitura sobre el faristol del piano; jo vaig començar a tocar, posant com és natural la màxima atenció en el que feia. "Pareu", va dir la veu de Casals, "només un consell, toqueu molt nerviós; penseu -afegí- que jo no hi sóc, oblideu-ho tot". Llavors, ja més calmat, vaig tornar a teclejar la meua obra; Casals seguia i em girava els fulls de la partitura i escoltava amb molta atenció. Acabat el meu concert, no vaig poder evitar de sentir-me ridícul; vaig enrogir de galtes i vaig restar dret com un estaquírot. El mestre Casals no va poder més que deixar anar un lleuger somriure carinyós i tendre. Jo, com és natural, vaig tenir la gosadia de dir-li: "Mestre, estic segur que he fet el ridícul". "De cap manera accepto que digueu això -va dir amable Casals-; toqueu molt bé i teniu una bona formació musical, però -afegí- ara bé el moment de les sinceritats. Si m'ho permeteu, escolteu bé el que vaig a comentar-vos...". Dabau recollí exactament les paraules del Mestre.

Corrocella de Montgru (1951)
Gerona (1978)

Salvador Dabau Cantista

"...VAIG CONÈXER EN PAU CASALS A PRADES. EEM VA HONRAR AMB LA SEVA AMISTAT. CORREDI AMB ELS FAMOSOS FESTIVALS: "PAU CASALS" ALLI HI ACUDIEN LES MÉS GRANDES PERSONALITATS DEL MÓN MUSICAL. L'HAVER ESTAT TANTS ANYS A L'ESCOLANIA DE MONTSERRAT ERA MOTIU DE QUE MOLTES TINGUES AQUELL PARTICULAR IMPACTE. MONTSERRAT, PER ELL, ERA LO MILLOR DE LA SEVA CATALUNYA ENYORADA. UN DELS MEUS COMPANYYS MUSICALS, DIQUE A MESTRE, QUE SO HAVIA ESCRIT UNA OBRA PER PIANO, EL "POEMA DE LA MUNTANYA GRISA". EL VA VOLER SENTIR. JO, AMB UNS NERVIS TERRIBLES, VAIG EXECUTAR L'OBRA, MENTRES ELL, DRET AL MEU COSTAT, M'EN ANAVA GIRANT ELS FULLS. FINALITZADA L'OBRA M'EN FEU LA CRITICA. EM DIQUE QUE, AMB LA MUSICA, ERA UN XIC MASSA "ANARRQUISIA" QUE M'ENLAIRAVA MASSA CAP ALS "NUVOLS", CALIA QUE "TOQUES" UN XILO, ELS PEUS A TERRA". EM FEU UNA SERIE DE REFLEXIONS QUE FOREN, PER A MI, LA MILLOR DE LES LLECCIONS QUE JO, PODIA HAVER REBUT D'UNA EMINENCIA MUSICAL COM ES LA DEL MESTRE PAU CASALS. UN HOME QUE EXIGIX SEMPRE, LA MAXIMA PERFECCIO... >>

A Salvador Dabau
Joan Casals
Nov. 1950

La fotocòpia explicita més gràficament de pròpia mà del mestre Dabau tot el que jo he comentat fins ara. Es pot constatar que a partir d'aquella data Dabau modificà una mica l'estructura de les seves composicions, que adquiriren una sobrietat més acusada, sense perdre mai aquell alè primigeni del seu concepte musical. Realitzà més tard al Teatre Municipal del Girona l'estrena del seu ballet *Els tres petons*, amb text i coreografia de Claude Cortez. Vaig tenir l'honor d'assistir-hi i l'èxit fou clamorós. El ballet estava repartit en tres quadres; fou meravellós. No cal que prodiguem més l'extensa biografia del mestre Dabau; musicalment fou abundant i sempre envoltada d'una aurèola que només pertany als privilegiats. El nostre plaer seria que aquesta aportació musical no caigués en l'oblit i caldria fer el possible perquè en els festivals internacionals de música patrocinats per Joventuts Musicals de tant en tant poguéssim escoltar alguna de les obres de Dabau. A més de ser un deute de gratitud envers l'autor, donaria un gran prestigi a la vila, la qual durant tants anys acollí aquest músic excepcional. Tinguem en compte que el millor de la seva obra va ser gestat a Torroella.

Joan Fuster i Gimpera
Febrer del 2004